

TÜGİAD
TÜRKİYE GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
YOUNG BUSINESSMEN ASSOCIATION OF TURKEY

**Aylık Ekonomik
Değerlendirmeler
Raporu Kasım 2015
1. Rapor**

Prof. Dr. Kerem Alkin

AK Parti yetkililerinin dahi tahmin etmedikleri seçim başarısı, dolar-TL'yi 2,82-2,78 TL bandına yaklaştırdı. Bu sonuç, küresel piyasalarca 'siyasi istikrar' olarak mı, yoksa 'eyvah, yeniden başkanlık sistemi tartışması başlayacak' şeklinde mi yorumlanacak; birlikte göreceğiz. Hisse senedi ve tahviller cephesinde, bu sabah alım yönünde kuvvetli bir açılış gereken ipucunu verecektir. Bununla birlikte, partide 'patronajlık' konusunda yeni bir tartışma da alevlenebilir.

- **AK Parti, 1 Kasım'daki 26. dönem milletvekili seçimlerinden, oyunu 4 milyon 500 bin arttırarak çıktı.** Bu artışın 1 milyon 900 bini MHP'den, 1 milyon 750 bini, 7 Haziran'da sandığa gitmemiş iken, yine AK Parti lehine sandığa geri gelen kendi seçmeninden ve 500 bini de HDP'den geldi. HDP'nin önceki seçimdeki 500 bin seçmeni ise CHP'ye geri döndü. 350 bin seçmen de AK Parti'ye SP ve BBP'den geçti. **AK Parti, aldığı oy ile, yani 49,4 puan ile, 12 Haziran 2011 seçimlerinde almış olduğu 49,84 puana geri dönmüş oldu.** Esasen, AK Parti'ye ekonomi ve demokrasi alanında gerçekleştirdiği reformlarla verilen bu destek, beklenenden zayıf seyreden 3. iktidar dönemi, reformlardaki aşırı yavaşlama, ekonomide artan sorunlar ve 2013 yılı ortasından itibaren tırmanan siyasi gerginlik ile, AK Parti'yi 7 Haziran seçimlerinde 40,87'ye getirdi. **Bu tarihten itibaren, 'fabrika ayarları'na geri dönme izlenimini kuvvetli veren AK Parti, daha titiz bir milletvekili aday listesi, terörle etkin mücadele, 7 Haziran seçimlerinde Türk halkının verdiği mesajı gayet net anladığına dair mesajlar ile, 4. kez tek başına iktidar şansını yakaladı.**
- Bununla birlikte, parti, 4. kez tek başına iktidar şansını yakalamış olsa da, AK Parti açısından 'patronajlık' noktasında tartışmaların yeniden alevlenmesi, partinin seçmenden, kamuoyundan aldığı desteği yeniden zayıflatabilir. **Çünkü, 7 Haziran'daki yüzde 40,87'ye, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Başbakan Davutoğlu arasındaki çatışma ve Cumhurbaşkanlığı çevresinin Başbakan Davutoğlu'nu yıpratıcı tutumuyla da gelindiği göz ardı edilmemeli.** 7 Haziran seçimleri sonrası, her iki lider arasında, Başbakan Davutoğlu'nun pozisyonunu düzeltici ve itibar kazandırıcı bir ilişki harmonisinin yeniden tesis edilmesi ile birlikte, bu sonuca ulaşıldığı, umarım atlanmaz. **Bu noktada, Yüksek Seçim Kurulu'nun kesin sonuçları açıklaması sonrasında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeni hükümeti kurma görevini AK Parti Genel Başkanı olarak Davutoğlu'na vermesi sonrasında, iş dünyası ve finans çevreleri açısından, AK Parti'nin 4. iktidar döneminin bakanlarının kimler olacağı en büyük merak konusu olacak.**
- Türkiye'nin 63. Hükümet'i, ülkeyi 1 Kasım'da gerçekleştirilen 26. dönem milletvekili seçimlerine götürmek üzere, Meclis'teki tüm partilerin katılması istenen

bir hükümet olarak kurulmuştu. HDP'den iki milletvekilinin ancak katıldığı ve ardından istifa etmeleri ile, yerlerine tarafsız atamalar yapılan iki bakanlık ve üç tarafsız olması gereken bakanlık ile birlikte, bugünlere gelindi. Şimdi, **AK Parti'nin 4. iktidar döneminde, 64. Hükümet'in hangi bakanlardan oluşacağı, Başbakan Davutoğlu'nun mu, yoksa 12 Eylül'deki AK Parti Kongresi ve yeni oluşan MKYK ve MYK'da olduğu gibi, yine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mı siyasi ağırlığı ile şekillenmiş bir bakanlar kurulu** göreçemiz merak konusu. **Başbakan Davutoğlu'nun şahsi girişimleri ile aday gösterilen ve seçilen Ali Babacan ve Mehmet Şimşek'in yeniden görev üstlenip üstlenmeyecekleri de merak konusu olacak.**

- Yani, ekonomi çevreleri, 2 Kasım sabahından itibaren, 8 Haziran'dan bu yana süregelen siyasi belirsizliğin aşılması adına, muhakkak ki, olumlu bir tepki gösterecektir. **Ancak, eğer çok kısa bir süre içerisinde, siyaset dünyası ve buna bağlı olarak ekonomi çevreleri, hükümeti kurma görevinin kime verileceği ve hangi siyasi liderin bakanlar kurulunun şekillenmesinde daha fazla ağırlığı olacağı noktasında, kendilerini yeni bir tartışmanın içerisinde bulur ise, bu da piyasalarda yeni bir keyifsizliğin habercisi olabilir.** Bu noktada, uluslararası ekonomi çevreleri ve küresel yatırımcılar nezdinde, en ideal sonucun bir AK Parti-CHP koalisyonuna sebep olacak bir seçim sonucu olduğu iddiaları da sağlıklı bir yaklaşım olarak gözükmüyor. **Bununla birlikte, küresel ve bölgesel siyasi nedenlere bağlı olarak, Türkiye için, tek başına iktidarı teyit eden bir seçim sonucu çıkmasına rağmen, bundan yurt içi piyasaların nemalanmamasını sağlayacak bir sonuç çıkarılmaya çalışılır ise, bu tür manevranın yurt içi piyasalar üzerindeki olası etkileri de göz ardı edilmemeli ve dikkatle takip edilmeli.**
- Bu satırları kaleme aldığımız saat 01:45 itibariyle, Uzak Doğu borsalarında ABD Doları-Türk Lirası paritesi ile ilgili işlemler başladı ve **2 Kasım sabaha karşı, Dolar-TL kuru 2,8288 TL'den işleme başlayıp, 2,8236 TL'ye kadar gerileyip; ardından 2,8475 TL'yi test etmiş gözüküyordu.** Ardından, 04:45 gibi, yine Uzak Doğu'da 2,8591 TL'ye kadar yükselen Dolar-TL kuru, saat 6:30 itibariyle 2,84 TL'nin altında dengelenmeye çalışıyor. **Sabah saatleri itibariyle, yurt içi piyasaların açılması ve 2,91 TL'den 2,85 TL'nin altına gelen kur ile, alıcılar ve satıcıların piyasaya dökülmesi ile ortaya çıkacak arz-talep dengesi ile, dolar-TL'nin 2,82-2,78 TL bandını deneyip denemediğini; bu banda kadar çözülmez ise, 2,86-2,84 TL bandına mı oturduğunu birlikte göreçiz. Bu arada, 14 Eylül'de 3,46 TL bandını ve hatta üstünü görmüş olan euro-TL kurunun 3,13 TL'ye kadar geri çekildiğini de hatırlatalım.** Hazine kağıtlarının yüzde 10,16 olan gösterge tahvildeki 2. el faiz oranının nereye kadar çekileceğini ve Borsa İstanbul 100 Endeksi'nin ne kadar hızlı bir açılış yapacağını; ancak saat 9 ile 10 arası görebileceğiz.

- **Fon yöneticisi Mert Yılmaz seçim sonuçlarının büyük oranda belli olmasının ardından yaptığı açıklamada, kısa vadede TL'de 'hatırı sayılır' bir değerlendirme, borsada yukarı hareketin söz konusu olacağını söyledi.** Yılmaz, "dış konjonktür bir tarafa bırakıldığında 3 lira ve üstünde dolar pozisyonu taşıyarak seçime girmiş olanlar için zor bir süreç başlamış gibi görünüyor" dedi. **Garanti Yatırım'ın Araştırma raporunda ise TL varlıklarda değerlendirme süreci beklendiğinin altı çizildi.** Raporda, "Sonuçlar henüz kesin olmamakla birlikte, bu sonuçlara göre HDP %10 barajını geçerken, AKP tek parti hükümeti kurulması için yeter sayı olan 276 sandalyenin üzerinde kalıyor. **Geçen hafta paylaştığımız notumuzda belirttiğimiz gibi, tek parti hükümeti ile kısa vadede belirsizlik ortadan kalkacağından TL cinsi varlıklarda önemli bir değerlendirme süreci bekliyoruz.**" ifadesine yer verildi.
- **Bu hafta, Türkiye bazında, 3 Kasım Salı günü açıklanacak enflasyon verisinden başlayarak, 6 Kasım Cuma günü gelecek, ABD'nin ekim ayı tarım dış istihdam ve işsizlik verileri ile devam edeceğimiz bir dizi önemli makro ekonomik veri var.** İstanbul Ticaret Odası'nın 1 Kasım genel seçimlerine rağmen, düzenli olarak her ayın 1'inde açıkladığı İstanbul enflasyon verileri, **İstanbul'da 2015'in ekim ayında perakende fiyatların yüzde 1,61, toptan fiyatların ise yüzde 0,86 oranında arttığını gösteriyor.** Ki, bu veriler, yıllık bazda İTO'nun tüketici enflasyonunun yüzde 8,01; maliyet enflasyonunun da yüzde 9,52 düzeyinde olduğunu göstermekte. **1 Kasım genel seçimlerinden siyasi istikrar çıksa dahi, Türkiye'de enflasyon oranlarının bu şekilde yüksek seyretmesi, ABD Merkez Bankası FED dışında, tüm önde gelen merkez bankaları faiz indirir iken, TCMB'nin yüksek enflasyon riski ile, para politikasında hiç bir hareket alanı olamadan yoluna devam etme ihtimalinin kuvvetli olduğunu gösteriyor.**
- ABD Merkez Bankası FED ve Avrupa Merkez Bankası'ndan (ECB) gelen bir dizi beklenmedik açıklama, dünyanın en fazla işlem gören paritesinde daha da canlanmaya neden oldu. ECB Başkanı Mario Draghi'nin 22 Ekim'de, aralık ayından itibaren, yeni tahvil alımları ile, parasal genişleme ve teşvikin artırılabilirliğini işaret etmesinin ardından, FED'in geçen hafta, iki günlük toplantısı sonrasında, 28 Ekim Çarşamba gecesi yaptığı açıklamada da, aralık ayında faiz artırımını konusunu değerlendireceğini kaydetmesi ile birlikte, traderlar euroda düşüş beklentisi ile açtıkları pozisyonları güçlü bir biçimde artırdılar. Hedge fonları ve diğer büyük spekülörler, **27 Ekim'de biten haftada, eurodaki net "kısa" pozisyon sayısını 43bin 368 adet artırarak, 105bin 934 adede çıkardılar. Bu, euronun 1999'da işlem görmeye başlamasına kadar giden Bloomberg verileri dikkate alındığında, en hızlı artışı işaret ediyor.**
- Euro dolar karşısında ekim ayında yüzde 1.5 ile, mayıs ayından bu yana en hızlı düşüşünü gerçekleştirerek 1.10 seviyesine geldi; hatta 1,10 doların altını bile test etti. **Bu sert düşüş, sakinlik dönemini sona erdirmiş durumda ve euroda**

beklenen dalgalanma yaklaşık sekiz ayının en düşüğünden yükseldi. Üç aylık euro/dolar volatilitesi, bu ay 9.13'e kadar düştükten sonra, geçen Cuma günü 10.75'e çıktı. Ancak bu değer halen 2015 yılının ortalamasının altında. Kopenhag merkezli Danske Bank kıdemli analisti Morten Helt, "ECB daha fazla gevşemeye işaret etti ve bu yıl bitmeden faiz artırımını yapabileceğini işaret eden de bir FED var," diyor ve **"Bu durum belirsizliği çok artırdı ve piyasa bunu fiyatlıyor"** şeklinde görüş bildiriyor.